

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Problemy współczesnej ontologii (w) (Wykład), PG_00176729						
Kierunek studiów	Filozofia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	1	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Filozofii -> Zakład Metafizyki, Filozofii Religii i Filozofii Współczesne						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Tomasz Kąkol				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z wybranymi problemami współczesnej ontologii, poczynając od prezentacji sięgających jeszcze starożytności klasycznych <> ontologicznych aż po niektóre współczesne systematyczne (a nie ad hoc) próby porządzenia sobie z nimi; pokazanie, że te <> w pewnych okolicznościach mają doniosłe znaczenie także etyczne i prawne						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FILOZMU2_W10] Zna i rozumie w stopniu pogłębionym poglądy wybranego wiodącego autora filozoficznego lub bieżący stan badań w zakresie wybranej problematyki filozoficznej.	Wszechstronnie zna i dogłębnie rozumie poglądy wybranego wiodącego autora filozoficznego lub bieżący stan badań w zakresie wybranej problematyki filozoficznej w zakresie ontologii	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZMU2_W09] Zna i rozumie w stopniu pogłębionym wybrane kierunki i stanowiska współczesnej filozofii w zakresie głównych dyscyplin filozoficznych: 1) logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna lub 3) estetyka, filozofia kultury.	Wszechstronnie zna i dogłębnie rozumie wybrane kierunki i stanowiska współczesnej filozofii w zakresie ontologii	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZMU2_W13] Ma gruntowną znajomość metod badawczych i strategii argumentacyjnych wybranej subdyscypliny filozoficznej.	Ma gruntowną znajomość metod badawczych i strategii argumentacyjnych w zakresie ontologii	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZMU2_K01] Zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego.	Zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[FILOZMU2_U04] Analizuje złożone argumenty filozoficzne, w tym z perspektywy różnych stanowisk, identyfikuje składające się na nie tezy i założenia, ustala zależności logiczne i argumentacyjne między tezami oraz bada ich poprawność logiczną.	Analizuje złożone argumenty filozoficzne, identyfikuje składające się na nie tezy i założenia, ustala zależności logiczne i argumentacyjne między tezami w zakresie ontologii	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny	
Treści przedmiotu	Zarys ontologii arystotelesowskiej przypomnienie. Niektóre rysy ontologii formalnej R. Ingardena: koncepcja materii i formy, samoistny przedmiot indywidualny a tzw. materiał, zagadnienie tożsamości czasowo określonego przedmiotu indywidualnego oraz różnice formalne i związki bytowe między podstawowymi typami przedmiotów czasowo określonych, warunki tożsamości przedmiotu trwającego w czasie, procesu, zdarzenia i przedmiotu czysto intencjonalnego. Spór endurantyzm-perdurantyzm w filozofii analitycznej: problem zmiany wewnętrznej, endurantystyczne teorie ścisłej identyfikacji: relacjonizm i adverbializm. Prezentyzm. Problem zmiany mereologicznej. Esencjalizm mereologiczny, tzw. relatywna identyfikacja, eliminacjonizm P. Van Inwagena. Tajemnica najświeższego statku świata (z punktu widzenia ontologii). Nieostra identyfikacja. Czy mereologia wymaga rewizji? Nihilizm negatywny i pozytywny. Teoria B. Brodyego i E. Hirscha. Chwilowa identyfikacja. Uogólnienie problemów i (prawie) kompletne podsumowanie wszystkich stanowisk endurantystycznych (artykuł autora). Ewentyzm punktowy.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Znajomość rudymetów ontologii i logiki		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa ocena końcowej
		50.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	R. Ingarden, Spór o istnienie świata, t. II, cz. I, Warszawa: PWN 1987[3], §§ 34-35, 44, 60-65 P. Garbac, Logika i artefakty, Lublin: KUL 2006, s. 47-67, 111-131 T. Kąkol, Przeciw substancjalizmowi, Filozofia Nauki t. 18 (2010), nr 4, s. 121-134	

	Uzupełniająca lista lektur	Arystoteles, Metafizyka (fragmenty) Z. Augustynek, Eventism and Pointism, "Logic and Logical Philosophy" 1/1993, 157-169 (https://apcz.umk.pl/LLP/article/view/LLP.1993.005/2108) T. Kąkol, Czy ontologia czterowymiarowa jest równoważna trójwymiarowej?, w: M. Piwowarczyk (red.), Substancja ("Studia Systematica", t. 2), Wrocław: Wydawnictwo UWr 2012, s. 105-114 T. Kąkol, O kilku argumentach za zniesieniem różnicy kategoryjnej między przedmiotami trwającymi w czasie i procesami, w: D. Leszczyński, M. Rosiak (red.), Świadomość, świat, wartości. Profesorowi Andrzejowi Półtawskiemu z okazji 90. jubileuszu w darze, Wrocław: Oficyna Naukowa Polskiego Forum Filozoficznego 2013, s. 324-338 T. Kąkol, Ingardenowska ontologia czasu i procesu a prezentyzm, "Filozofia Nauki", 2(82)/2013, s. 117-129 A. N. Whitehead, Modes of Thought, wyd. dowolne
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Adresy eZasobów	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.